

Posamezne številke: Na-
radne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri
da umom naslednjega dne ter stane
mesечно ne pošti D 10.—, za ino-
mesestvo D 18.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkaznice D 10.—
Inserati po dogovoru.

Naroda se pri upravi "TABORA"
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Ljubljana

TABOR

Posamezne številke: Na-
radne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—

UREJENIK: V. se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, 1. nad-
stropje. Telefon intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. Št. poslovalnice na
— št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
vzira. — Reklami se ne vrnejo.

Leto: III.

Maribor, nedelja 6. avgusta 1922.

Številka: 176.

Sokolski prazniki.

Maribor, 5. avgusta.

Ljubljana stoji v znamenju sokol-
skih praznikov. Jutri se vrši zlet sokol-
sko vzgojenega jugoslov. dijaštva in
sokolske produkcije vojaštva. Lepe so
te proslave, polne mladosti in idealov.
Zaman so vsi napadi, ki ž njimi skuša-
jo nasprotniki oblatiti sokolski prapor.
Zaman je vse sofistično zavijanje res-
nice, s katerim hočejo škodovati sokol-
ski ideji borbenih pridigarji po deželi.
Sokol je mladost. Sokol je vera, npanje
in ljubezen. Sokol je vtelesenje nacio-
nalnega idealizma. Sokol je položil te-
kom svojega 60letnega obstoja najri-
goroznejšo skušnjo o svoji zrelosti in
življenski moči. Osnovan je bil, ko se
je slovenska nacionalna misel dramila
iz dolgega spanja. Sokolstvo je bilo
mišljeno kot sistem, ki naj vzgaja Slo-
vane za aktivnost, borbo in harmoni-
čen življenski nazor. Močna mišica naj
členi silne duše, ki bodo preporodile slo-
vansko raso. Skozi dolga desetletja se
je vršil ta proces v telovadnicah in
vzgojil na Češkem ono divno genera-
cijo, ki je v dobi svetovne vojne razu-
mela, kaj zahteva od nje prejšnost in
bodočnost češkega naroda in je s pra-
vim heroizmom poteptala sedanost, da
je priborila narodu svobodo. Kdor Čeh
— ta Sokol, to geslo je veljalo na Češ-
kem že pred vojno. In samo Sokolstvu
se je zahvaliti, da je ogromna večina
Čehov spoznala, kaj je treba delati v
času velike evropske katastrofe. Vse,
kar je bilo izven Sokolstva, je bilo o-
mamljeno od stare politično-kulturne
konceptije, ki je davila češki narod že
izza nesrečne belogorske bitke. Oni, ki
so se zbirali izven sokolskih vrst, so
bili z redkimi izjemami pristasi habs-
burške ideje. Sokolstvo je bilo sistem
revolucije: revolucioniralo je duha za
nove cilje, jačalo voljo in fizično moč.
Tako je iz Sokolstva vzraslo legionar-
stvo in položilo krvave žrtve za končno
narodno osvobodjenje.

To, kar je prekvasil najboljšo pla-
sti češkega naroda, se je tudi v naših
primitivnejših razmorah razvilo v div-
no manifestacijo jugoslovenske misli
in kulturnega napredka. Tudi naš So-
kol je šel skozi ogenj svetovne vojne,
tudi jugoslovensko Sokolstvo je pri-
pravilo dobrovoljsko podrejenost osvo-
bodilnim ciljem. V mladi svobodni dr-
žavi je Sokolstvo postalo najlepša in
najskladnejša personifikacija integral-
nega jugoslovenstva, ker teži v višave
in vidi kot svoj daljni cilj Slovanstvo
in človeštvo.

Zato imamo vselej veselje, ko vidi-
mo sokolske vrste in zato so ti prazni-
ki, ki se začnejo v Ljubljani in ki
bodo dosegli svoj višek prihodnje ne-
delje, tudi prazniki integralnega jugo-
slovenstva, hkratu pa prazniki progre-
sa in človečanske kulture. Kaj so spri-
čo teh divnih manifestacij ubogi sofiz-
mi onih, ki segajo po najobupnejših
sredstvih, da bi ohranili svojo kuratelo
nad ljudstvom. Zaman je vse! Sokol-
stvo. Ti pa bodi srčno pozdravljeno na
svoji daljni poti!

Nova poljska vlada.

Ker so ravno zadnje tedne dela ved-
no bolj intenzivno za zblizanje med
Poljsko in Jugoslavijo, bo naše čita-
telje zanimalo situacijsko poročilo o
političnem položaju na Poljskem, zlasti
pa o koncu vladne krize. Iz dnevnika
»Česko slovo« povzamemo članek
o novi poljski vladi.

Skoraj dva mesca je trajala vladna
kriza na Poljskem, ki se je mlodane
izpremenila v državno krizo. Kakor
znano, je bilo njen povod nesporazum-

Počitnice narodne skupščine.

Beograd, 5. avgusta. (Izvirno.)
Včerajšnja seja skupščine se je pričela
ob 11. uri. Po izvršenih formalnostih
in odgovorih ministrov na razna vpra-
šanja posameznih poslancev, ki so bili
samo lokalnega značaja, je predsednik
dr. Ribar takoj prekinil sejo, ker je bi-
la sklicana konferenca načelnikov po-
sameznih skupin. Na konferenci, ki se
je vršila v ministrski sobi skupščine,
so bila izražena mišljenja o zakonu o
vojni odškodnini, vendar pa do spora-

zuma ni prišlo, ker zavzema vlada v
tem vprašanju svoje posebno stališče.
Predsednik dr. Ribar je po konferenci
naznanil rezultat skupščini in potem
sejo takoj zaključil, ker ni bilo kvoru-
ma. Prihodnja seja bo sklicana pisme-
nim putem. V parlamentarni krogih se
zatrjuje, da se sestane zbornica najbr-
že šele sredi meseca septembra. Ni pa
izključeno, da se sestane na kratko za-
sedanaj že med počitnicami, da reši za-
kone o volitvah in o pragmatiki.

Afera princa Jurija.

Beograd, 5. avgusta. (Izvirno.)
Beograjski listi so danes objavili pismo
princa Jurija, ki ga je pisal minist-
skemu predsedniku Pašiću in vladi.
»Beograjski Dnevnik« je priobčil celo
pismo, radi česar je bil zaplenjen. Ne-
kateri listi so omenjali večerajšnji ob-

isk princa pri Pašiću in zunanji mini-
stru, ter pravijo, da je s tem bržkone
v zvezi tudi rešitev vprašanja staljšega
princa Jurija. Politični krogi menijo,
da je s tem v zvezi tudi potovanje mi-
nistra Trifkovića na Bled.

Pašić potuje na Češko.

Beograd, 5. avgusta. (Izvirno.)
Ministrski predsednik Pašić odpotuje
tekotom prihodnjega tedna v Marijine
Laze, kjer namerava ostati mesec dni.

Tam se sestane s predsednikom češko-
slovaške republike Masarykom in češ-
koslovaškim ministrskim predse-
dnikom dr. Benešem.

Lloyd George o carigradskem vprašanju.

London, 4. avgusta. (Izvirno.)
V spodnji zbornici je branil Lloyd Ge-
orge politiko Anglije napram Turčiji
v vzhodnem vprašanju. Spominjal je
na postopanje turške vlade l. 1914 ter
na dejstvo, da je svetovna vojna le
vsled postopanja Turčije trajala dve le-
ti bolj dolgo. Zavračal je očitke, da se

Anglija zavzema za Grčijo ter je izja-
vil, da branijo zavezniški Carigrad pro-
ti Grkom ter jih zadržujejo, da ne mo-
rejo preiti v vojaške operacije. Dolgo
to ne more več trpeti. Zavezniški bodo
mogli napeti vse moči, da zagotovijo
manjšinam popolno svobodo s strani
vsake vlade.

ZVIŠANJE STIPENDIJ NAŠIM DIJAKOM NA DUNAJU.

Beograd, 5. avgusta. (Izvirno.)
V zadnjem času so prihajale od naših
dijakov na Dunaju pritožbe in prošnje
za zvišanje stipendij, ki jih je potrdil
tudi naš dunajski konzulat. Naučni
minister Pribičević je zato predlagal
ministrskemu svetu zvišanje stipendij
na 800 dinarjev mesečno. Ministrski
svet je ta predlog sprejel z dodatkom,
da ostanejo vse dosežanje navedbe še
nad dalje v veljavi.

SKUPŠČINA VSEH JUGOSLOVEN- SKIH UČITELJEV.

Beograd, 5. avgusta. (Izvirno.)
Koncem septembra se vrši v Beogradu
skupščina vseh jugoslovenskih učitel-
jev. Za to konferenco se vrše že sedaj
dalekosežne priprave.

DR. KALINA PRI PAŠIĆU.

Beograd, 5. avgusta. (Izvirno.)
Českoslovaški poslanik v Beogradu dr.
Kalina je nastopil enomesečni dopust.
Pred svojim odhodom je obiskal mini-
strskega predsednika Pašića in zuna-
njega ministra dr. Ninčiča.

SPREMENBE V ZUNANJEM MINI- STRSTVU.

Beograd, 5. avgusta. (Izvirno.)
Tajnik zunanjega ministrstva Milan
Antić je imenovan za ravnatelja poli-
tičnega oddelka zunanjega ministr-
stva, ker je dosedanj ravnatelj dr. Mi-
roslav Janković nastopil za čas dopu-
sta daljše potovanje v inozemstvo.

VPRAŠANJE REPARACIJ.

Pariz, 4. avgusta. (Izvirno.) Re-
paracijska komisija je na svoji seji
dne 1. avg. v principu odobrila načrt
javnih del, ki naj jih vrše Nemci na
račun reparacij. Končna odločitev bo
padla še le potem, ko dosepejo natančno
izdelani načrti.

ODGODITEV SOCIALISTIČNEGA KONGRESA V ITALIJI.

Rim, 4. avgusta. (Izvirno.) Kakor
poročila »Tribuna«, je socialistični kon-
gres, ki je bil napovedan za dne 6. av-
gusta, preložen do konca tega meseca.

KONEC ŽELEZNIŠKE KONFEREN- CE V CARIGRADU.

Beograd, 5. avgusta. (Izvirno.)
Generalni ravnatelj državnih železnic
Daroko in inspektor prometnega mini-
strstva Bora Janković sta se danes vr-
nila s konference v Carigradu.

SCHEIDEMANNOVA ATENTA- TORJA PRIJETA.

Bitnovo, 4. avgusta. (Izvirno.) V
Klein Althammeru so prijeli zločinca,
ki sta izvršila atentat na Scheide-
manna.

POLOŽAJ NA IRSKEM.

Dublin, 4. avgusta. (Izvirno.)
Vladne čete so zasedle več od uporni-
kov zasedenih utrd in mest. Nikjer niso
našle resnega odpora. Vstasi se umi-
kajo. Vladne čete prodirajo proti obali.

RUDARSKA STAVKA V OVIEDU.

Oviedo, 4. avgusta. (Izvirno.)
Rudarji so predlog glede znižanja mezd
za samo pet odstotkov odklonili. Stavka
se nadaljuje.

BORZA.

Pariz 27.30, Curih 64, London
15, Berlin 0.49, Praga 8.40, Dunaj 0.69,
dolarji 331, Budimpešta 16.80, Italija
15.45.

Curih, 5. avgusta. (Izvirno.) Pred-
borza. Pariz 43.20, Zagreb 1.60, London
23.44, Berlin 0.74, Praga 12.80, Dunaj
0.01%, žigosane krone 0.01%, Newyork
526, Italija 24.40, Budimpešta 0.25%,
Varšava 0.08.

ljenje šefa poljske države Pilsudskega
z vlado Ponikowskega. Vzroki tega ne-
sporazumljenja še vedno niso dovolj
jasni, ker se je Pilsudski omejil na
splošne razloge, tako na praznizadovolj-
stvo z upravo in nezaupanje v trdnost
vlade, ki bi imela v jesenskem času iz-
vršiti volitve. Izgleda pa, da je pravi
vzrok iskati v različnosti nazorov o zu-
nanji politiki in navezavnosti v tem, ker
je Pilsudski zahteval neomejeni bud-
žet za armado, ki ji je faktični povelj-
nik. Vlada gospoda Ponikowskega je
sicer bila strokovnjaška vlada, vendar
pa jo je podpirala večina desničarskih
strank. Za poljski parlament pa je bila
ta vlada v pretesni zvezi z vprašanjem
kdo bo vodil bodoče volitve v parla-
ment. Na ta način je postala poljska
kriza najtežja kriza, kar jih je prežive-
la ta država, ki nikakor ni uboga na —
krizah. Prvi poskus njene aplanacije
je bil storjen z vlado Sliwinskega, ki
ga je designirala levica. Padel je, ker
se ni pri izbiri resortnih ministrov ozir-
al na interese posameznih klubov hu-
do razvnetega poljskega parlamenta.
Iniciativa je bila prepuščena večini
centra in desnice, ki je označila kot bo-
dočega premierja posl. Korfanta, zna-
nega voditelja poljske narodne demo-
kracije v bivšem saboru in poljskega
plebiscitnega komisarja v Gornji Šle-
ziji. Njegova kandidatura je naletela
pri levčarjih na oster odpor, ki so je
izpremenili celo v enodnevno stavko v
Varšavi in številne ulične demonstra-
cije. Tudi Pilsudski ni bil zadovoljen
s Korfantyjevo kandidaturo in je celo
zagrozil z demisijsko. To tembolj, ker so
se v Korfantyjevem kabinetu pojavila
imena bivšega zunanjega in finančne-
ga ministra kabineta Ponikowski. Ko
je bila Korfantyjeva vlada sestavljena,
je Pilsudski odklonil podpis liste.
Večina desničarjev in centra je hotela
načelnika države prisiliti k podpisu in
je nameravala odglasovati Korfanty-
jevo kandidaturo, s čimur bi dobil ne-
zaupnico — Pilsudski. Toda do te de-
monstracije proti načelniku države ni
prišlo, ker je center v zadnjem trenot-
ku odstopil in je bila nezaupnica od-
klonjena z levčarskimi glasovi in s
glasovi nekaterih skupin sredine.

Na ta način je bila ustvarjena nova
situacija. Glavna komisija je sklenila,
da krizo odstrani. Na predlog poslanca
Ratuje je glavna komisija umaknila
kandidaturo Korfanta za večino 223
glasov proti 202 glasovom in ko je Pil-
sudski označil glavni komisiji kot bo-
dočega premierja profesorja Nowaka,
je bila njegova kandidatura sprejeta z
večino 240 proti 184 glasovom. Že v
ponedeljek je načelnik države podpisal
listo ministrov nove vlade, v kateri se-
veda ni niti Michalowskega niti Skir-
munta.

Novi poljski premier je profesor
bakteriologije in veterinarstva na kra-
kovski univerzi; izdal je celo vrsto
znanstvenih del, politično pa ni bil znan
izven Krakova. Svojtas je bil podpre-
sednik Krakova, med vojno je bil
predsednik komisije za obnovo Galici-
je, toda to je vse. Politično pripada zelo
slabi Narodni desnici, katere organ je
bil krakovski »Czas«. Politično je te-
daj novinec, brez parlamentarnih in
administrativnih izkušenj.

Gospod Nowak nima za sabo trdne
večine. K nji spadajo sionisti (10 gla-
sov), Nemci (7 glasov), potem dva klu-
ba sredine, klub ustavnega dela (16) in
meščanski klub (11), ki so pa zelo ne-
stalni in so nekateri izmed njih, upajoč
na dobre koncesije, podpirali tudi —
Korfantya. Razen teh skupin stoji za
Nowakom tudi skupina duhovnika
Matakiewiczza, ki je načelno antisemit-
ska, vendar pa sedi v vladi skupaj s
sionisti. Dvanaest klubov vladne ve-
čine je dovolj tudi rutiniranemu parla-

mentareu, kar pa Nowak ni. Dva največja kluba večine: Witosova poljska ljudska stranka (90) in socialisti (34) sta si v laseh radi volilnega zakona. Vendar pa je mogoče, da se bo Nowakov kabinet vzdržal na vladi. Vladna kriza je navsezadnje draga zabava, kajti poljski finančniki so izračunali, da stane vsak dan vladne krize po približno milijardo poljskih mark.

V zunanji politiki ni pričakovati naglih izprememb. S takimi težkočami porojeni kabinet si bo dobro premislil, predno se bo spustil na negotova pota mednarodne politike.

Naše zdravstvo

z izrednega običnega zbora zdravniškega društva v Mariboru.

Sanitarne razmere v naši državi so v popolnem neredu. V zdravstveni zakonodaji vlada prava anarhija, ker ima vsaka prejšnja politična edinica (pokrajina) posebne zakone in posebne tradicije, ki večkrat prihajajo navskriž z drugimi. Čim bližja je administrativna razdelitev države, tem nujnejša je rešitev najvažnejših vprašanj ljudskega zdravja in sanitarne organizacije. Ta vprašanja pa se ne dajo rešiti s samimi političnimi sredstvi; tu ima prvo besedo zdravnik, ki je v stanovskem in v znanstvenem oziru najbolj zainteresiran na tej stvari in ki ima tudi največ znanja in izkušenj. Živahno delo v zdravniških organizacijah, posvečeno ne le stanovskim vprašanjem, ampak v večji meri problemu javnega zdravstva sploh — to delo in gibanje nam dokazuje, da se nahajamo v stanju zdravega razvoja, ki mora odpraviti sedanjo anarhijo in nas privedi v konsolidirane razmere. Zato se ni čuditi, če so ta vprašanja postala predmet javne pozornosti in če tudi širji sloji kažejo vedno več zanimanja zanje. To se je pokazalo zlasti tedaj, ko so se razširili glasovi o zatvoritvi nekaterih bolnic. Vsi naši javni činitelji brez razlike strank so pod pritiskom javnega mnenja teknovali, kako bi čim prej odstranili nastopajočo krizo.

Izredni obični zbor Zdravniškega društva v Mariboru, ki se je vršil v četrtek dne 3. t. m. v Celju, je stal v znamenju te kontinuitete med javnim delom, med konsolidacijo države in med interesi zdravniškega stanu. Delavno zdravniško društvo v Mariboru se noče zadovoljiti z obrambo stanovskih interesov, marveč posega v vsa vprašanja javnega zdravstva in jih rešuje z načelnega in praktičnega stališča. Na omenjenem običnem zboru, katerega se je udeležilo 46 zdravnikov in ki sta mu prisostvovala kot gosta gg. narodni poslanec in minister na r. dr.

Vekoslav Kukovec in predsednik Slov. zdravniškega društva v Ljubljani dr. Josip Tičar, so silila v ospredje tri važna vprašanja javnega interesa.

1. Nova ureditev zdravstvene administracije v državi, to je zdravstvo v novih upravnih edinicah.

2. Razmerje med centralno zdravstveno oblastjo v državi in pokrajinskimi zdravstvenimi odseki.

3. Zastopstvo organiziranih zdravnikov v glavnem zdravstvenem svetu, to je ureditev razmerja med obstoječimi zdravniškimi organizacijami v svrhu skupnega dela in sporazumne borbe za stanovske in javno-zdravstvene interese.

Zborovanje je otvoril in vodil s priznanim parlamentarno spretnostjo predsednik g. dr. Jankovič (Maribor), pozdravil goste in podal kratko poročilo o delu in dosedanjih uspehih Zdravniškega društva v Mariboru. Blagajniško poročilo je podal blagajnik g. dr. Matrin (Maribor), knjižničarjevo g. dr. Matko (Maribor). Na to je povzel besedo društveni tajnik dr. Dernovšek (Maribor) in se dotaknil važnega vprašanja: ureditev razmerja med zdravniškim društvom v Ljubljani. Opisal je zgodovino spora med obema organizacijama in predlagal tozadevno resolucijo. Razvila se je živahna debata, v katero so posegli gg. dr. Rajšp (Celje), dr. Tavčar (Središče), dr. Robič (Maribor). Na to je govoril predsednik ljubljanskega društva g. dr. Tičar in pojasnil vzroke nastalih divergenc, opozarjal na momente, ki zahtevajo skupen nastop in zblizanje med obema društvoma. Ta spravipljivi ton je vplival zelo blagodejno in je bilo navsezadnje po daljši debati sklenjeno, da obe organizaciji izvolita delegacijo, ki bo aplanirala spor in reševala skupne zadeve slovenskih zdravnikov.

K besedi se je ogasil g. minister n. r. dr. Vekoslav Kukovec in povdaril, da sanitarna vprašanja zelo zanimajo našo javnost, ki se zaveda, da je predmet subtilen, neobdelan in da je prehod v nove razmere zelo težaven. Javnost pa je preverjena, da bodo zavedni zdravniki rešili te probleme v splošno zadovoljstvo. Priporočal skupen nastop vseh slovenskih zdravnikov ali pa paritetno delo. Razmere so sedaj take, da bo prišlo do administrativne razdelitve, zato morajo zdravniki rešiti praktično stran zdravstvene uprave: ali skupno obe slovenski oblasti, ali vsaka oblast posebej. Opozarjal je, kakšne važnosti je, da se uvede kordialno razmerje med centralno zdravstveno oblastjo in pokrajinskimi edinicami in koliko je treba delati, da pridemo do jasnosti v kompliciranih vprašanjih finansiranja zdravstva. Zdravstvo ne bo vedno tako centralizirano kakor je sedaj, praktič-

ni razlog tedaj govori za to, da bi se tudi zdravstvena uprava razdelila po administrativnih edinicah. Priporočal je kar največ aktivnosti, medsebojnega spoznavanja in sporazumevanja, ker le na ta način je mogoče najti dober izhod iz sedanjih razmer. Obljubil je svojo pomoč.

Za njim je govoril g. dr. Tavčar, ki je odobral resolucijo, zahtevajočo delitev dosedanje zdravstvene uprave za Slovenijo, ker je to najboljši način, da se onemogoči nesporazum in preprič v Ljubljano. Omenil pa je, da morajo zdravniki odločno protestirati proti metodam, ki jih začenja uvajati ministrstvo za narodno zdravje oz. njegov načelnik dr. A. Štampar. Karakteristična sta zlasti najnovejša slučaja: brzojavna odstavitev šefa zdravstvenega odseka v Ljubljani in afera dr. Drobnič-dr. Savič v Topolšnici. Naše zdravništvo ni vajeno takega postopanja in pribiti je treba, da ne najde dovolj umevanja pri centralni oblasti, tudi takrat ne, kadar je dovolj informirana o naših zadevah in potrebah.

V debato so še posegli gg. dr. Tičar, dr. Matko, dr. Dernovšek, dr. Kukovec in dr. Na to je bila soglasno sprejeta resolucija.

»Zdravniško društvo v Mariboru je na svojem drugem izrednem običnem zboru dne 3. avgusta 1922 sklenilo zahtevati, da se z ustanovitvijo mariborske oblasti s tem, da se imenuje veliki župan, brezpogojno deli tudi »Zdravstveni odsek v Ljubljani«, da se spremeni zakon o volitvah v državni in pokrajinski zdravstveni svet in zlasti, da se deli tudi proračun za mariborsko in ljubljansko oblast.«

Na to je prišla v razpravo afera dr. Drobnič-dr. Savič v Topolšnici. Historijat je podal g. dr. Robič. G. dr. Jurčko je govoril o anarhiji in naši zdravstveni zakonodaji, kjer imamo toliko različnih zakonov. Gost kliničen asistent g. dr. Lušicky iz Zagreba je opisal par drastičnih slučajev iz Topolšnice, ki jasno ilustrirajo razmere v tem državnem zdravilišču. Soglasno je bila sprejeta resolucija:

»Zdravniško društvo v Mariboru ogorčeno protestira proti načinu, kako se je tov. dr. Drobnič odstavilo od vodstva kot šef zdravilišča v Topolšnici in nastavilo novega vodjo.«

Obravnavalo se je tudi postopanje ministrstva za narodno zdravstvo v zadevi nastavitve sanitetnega šefa v Ljubljani in se je sprejela sledeča resolucija:

»Zdravniško društvo v Mariboru zahteva, da se imenuje za sanitetnega šefa pri Zdravstvenem odseku v Ljubljani slovenskega zdravnika, ki pozna obstoječe sanitarne predpise in zakone in ki obenem pozna tukajšnje razmere.

Naš vlak je vozil z veliko zamudo; čim bolj smo se bližali Beogradu, tem večja je postajala. Na neki postaji smo čakali več kot eno uro; slišali smo od potnikov iz Beograda, da nas tam pričakujejo velike množice, staro in mlado, celo vojaška godba. Nervoznost se nas je polasčala, žal nam je bilo čakati. Mesto da smo prišli okoli 2. ure popoldne v prestolico, smo se ji bližali šele ob 7. uri zvečer. Ali pogled na njo je bil baš sedaj krasen, veličasten: solnce je ravno zahajalo, vsa okna so se svetila v večernem žaru naravnost očaral nas je pogled; tesno nam je bilo pri srcu, posebno onim, ki smo se prvič bližali s tujim kronam, sedaj pa z lavorjem ovenčani glavi našega Pijemonta. Zdelo se mi je, da se bo zdaj in zdaj prekučnil vlak izgubivši ravnotežje, toliko nas je molelo glave skozi okna na eni strani vlaka. Z veličastnega mostu smo imeli lep razgled po Savi; obilica čolnov, šleparjev in večjih ter manjših parnikov je nudila sliko morskoga pristanišča v malem.

Ko pridruži vlak na postajo, zaorijo navdušeni »Živio Beograd! Živeli bratje Srbi!« kot odgovor zadoni »Živeli bratje Slovenci!« Sprejeli so nas razni zastopniki, med njimi predstavnik ministrstva prosvete g. inšpektor Kangrga, Kolašice, dijaštvo itd. Vršili so se kratki, iskreni medsebojni pozdravi, najprišrenejše je izrazil svoje veselje nad našim prihodom — bil bi nas najraje vse po vrsti objel — starejši gospod, navdušen Jugoslovan, ki z mladeniškim žarom gori za našo skupno domovino, ki se je boril in se še bori za edinstvo našega naroda z besedo, črta in z

imenovanje naj se vrši na predlog v pošte prihajajočih organizacij Zdravniškega društva v Mariboru in Slov. zdravniškega društva v Ljubljani ter pokrajinskega zdravstvenega sveta v Ljubljani.

Nato je bilo soglasno odobreno stališče, ki ga je zavzelo Zdravniško društvo v Mariboru glede zahtev sekundarijev.

Kot zastopniki mariborskega zdravniškega društva v državni zdravstveni svet za mariborsko oblast so bili določeni gg. dr. Rajšp (Celje), dr. Tavčar (Središče) in dr. Jenko (Ptuj).

G. dr. Robič je referiral o vprašanju brezplačnega zdravljenja v ambulatorijih za venerično bolne in je bila sprejeta nastopna resolucija:

»Zdravniško društvo v Mariboru izraža svoje začudenje nad dejstvom, da ni prejelo od strani ministrstva narodnega zdravja na svojo resolucijo proti brezplačnemu zdravljenju imovitih slojev v državnih ambulatorijih nikakšnega odgovora in smatra to za odklanjanje sodelovanja zdravniškega stanu v zdravstvenih zadevah. Zdravniško društvo ponovno in energično protestira proti brezplačnemu zdravljenju spolno bolnih imovitih oseb in to tembolj v času večne krize bolne in Sloveniji, ki so prisiljene vsem drugim ubogim bolnikom vsled pomanjkanja sredstev zapirati vrata.«

Na to se je razpravljalo o vprašanju okrožnih zdravnikov. Referiral je g. dr. Bergman (Zalec). Sprejet je bil sklep, da se odobri predlog, ki ga je v tej zadevi že stavil dr. Tavčar v pokrajinskem zdravstvenem svetu in ki določa, da naj se okrožnim zdravnikom prizna čin in plača uradnikov IX. plačilnega razreda.

Obširna in strokovna je bila diskusija o vprašanju bolniških blagaj. Tudi tu se je slišala marsikatera upravičena opazka na račun sedanjega vodstva okrajne bolniške blagajne v Ljubljani. Referiral sta gg. Tavčar in dr. Bergman. Referenta sta opozarjala na utemeljeno nezadovoljstvo med blagajniškimi zdravniki, ki dobe današnjim razmeram neodgovarjajoči honorar. V debato so posegli gg. dr. Kladinec, dr. Jankovič, dr. Kukovec, dr. Dereani, dr. Brabec in drugi. Sklenili so se konkretni predlogi, ki jim bodo društveni zastopniki skušali priboriti veljavo. Vprašanje bolniških blagaj je zelo važno, saj se tiče širokih ljudskih slojev. Zdravniki ne zahtevajo ničesar pretiranega, nočejo pa robotati za malenkostno napitnino.

Med predlogi, ki so bili sproženi h koncu, je treba omeniti predlog g. dr. Matka proti omejitvi bolniških postelj v posameznih oddelkih. Kot primer navaja razmere v internem oddelku

dejanjem, ki je bil svoj čas dvakrat v Celju, ko se otvoril tamkajšnji »Narodni dom« in ko se je ustanovil »Sokolski dom« v Gaberju. Pri tej priliki je omenil tudi on precej občutne spomine od bivše celjske banditske policije; ta gospod je markantna osebnost, značilno po imenu Čika Taso (Popović, profesor); ognjevitost nas je pozdravil: evo Vas slobodnih slobodnjakov! Vojna glasba je zasvirala in povorka je krenila med velikim navdušenjem v vojno akademijo, kjer nam je uprava ponudila za tri dni zelo udoben stari iskreno želeč, da bi več baš naših slovenskih fantov prišlo v to akademijo, ravno Slovenec — bodi nam v ponos — so rekli, da bi radi videli tu v velikem številu, ali jih je do sedaj na žalost malo. Obljubili smo jim, da se bomo za to pobrigali. Potem ko smo še dali vsi vkup duška svoji prekipeljavosti, no tranjosti in ko so nas Kolašice za prvo silo po naporni vožnji okrepile, so nam odkazali prenočišča. Najbolj ponosni so bili oni, ki so bili dodeljeni v dvorano, kjer je bival svoj čas slavni vojvoda Putnik. Nato so nas odvedli na večerjo; nekaj nas je šlo v »Dom« Kolašice; tu nas je ljubeznjivo sprejela upraviteljica gospa Ljuba Ubavčič; privedli smo tu poskusili srbske jedi, precej pricirano sarmo in tikvice s kajmakom (smetano), pa brez — krompirja, ki smo ga sploh pogrešali na celim potu, ko je naš želedec že tako urejen, da ne more biti brez njega enkrat ali celo dvakrat na dan.

(Dalje prihodnjik)

Prof. S. Reich:

Vtisi iz izleta slovenskih abiturijentov v Srbijo.

Proti koncu šolskega leta je dobil profesorski zbor celjski od »Komiteja slovenskih abiturijentov« vabilo, da se udeleži izleta v Srbijo, ki ga namerava komite prirediti pod protektoratom »Kola jugoslovenskih sester« v Ljubljani. Predsednik komiteja je bil maturant Bajuk iz Novega mesta, izleta naj bi se udeležili abiturijenti iz vseh srednjih šol in učiteljski Slovenije. Če ravno sem se zavedal velikanskega pomena takih izletov, se ga izprva vendar nisem nameraval udeležiti, ker se nisem strinjal z organizacijo celega projekta, no, pa tudi iz materijelnih razlogov. Toda o tem nekoliko besed pozneje.

Celjani smo se pridružili ostali grupi v Zidanem mostu. Bilo nas je, kakor sem slišal, vseh skupaj okoli 180, med temi kakih 40 maturantk. Začutil sem se, ko smo dobili skupne znake, slovenske trobojne trake z napisom »K. S. A. (komite slov. abit.)«, pričakoval sem pač novo razporedbo naših treh barv, izražajočo globoko in sveto resnico, da je kljub sveti Trojici en sam Bog, kljub trem plemenom en sam narod. Toda mnogi verjamejo prvo, če ravno težko umljivo resnico, druga jim pa nikakor ne gre v glavo, če ravno leži na dlani. Ali sem se tolažil, da sčasoma vse pride, veselil sem se tega izleta prepričan, da bo sigurno mnogo vrinomogel k pravilnemu pojmovanju

te svete resnice. In nisem se motil. — Mnogi se je vrnil le še bolj veren, nekaj jih je pa prišlo nazaj Pavlov, ali vsaj takšnih, ki so jeli premišljevali, da bi vendar moglo biti nekaj resnice na tej trdodinsti.

Pot skozi hrvaško-slavonsko ravnino je bila sicer nekam dolgočasna, ker naše oko ni vajeno gledati takih neizmernih poljan, hitro se utrudil, ker tu nima potrebne izpremembe, za prijazno dolinico zelenega hribovja. Uverila pa se je naša mladina o velikem bogastvu naše nove skupne domovine: tu se širi pred njo morje valovečega zlatega klasja, tam zopet stoji na milijarde sočno zelenih koruznih drevov in lep vrsti. Tu pa tam pretrga to enoličnost kak hrastov gozd ali pašnik. Šele sedaj pojmiš, kako je mogoče, da prihajajo v zimskih mescih take množine za naše pojme nedosegljivo mastnih ščetinarjev v naše kraje, še neprimer- no več jih pa gre čez mejo širše slavo njih domačije. Sedaj se izprehajajo te pobožne želje marsikatero naše gospodinjice še mržave po nedoglednih pašnikih, čakajoč na mastni žir hrastovih gozdov, čigar učinek izpopolni potem še mastnejša koruza. Da smo Jugoslovenci same kobilice, je vzkliknil eden izmed izletnikov, bi ne mogli vse bogatije teh krajev uničiti sami.

Dolge vasi, značilne za te kraje smo videli, takih pri nas ni. Na dimnikih, nekje celo na postajnem, so se šopirile dolgokrake storkije. Prav gotovo so družine v teh krajih bogate na potomstvu, saj so še pri nas precej, kjer so te osrečevalke človeškega rodu bolj redka prikazen.

posluje ob nedeljah od $\frac{1}{3}$ 10.— $\frac{1}{3}$ 11. ure
in ob četrkih od $\frac{1}{9}$ 19.— $\frac{1}{3}$ 20. ure
Mladinski oddelek ob sobotah od 18. do
19. ure.

zažreži za odgovor, ker je »Arbeiterwille« takoj objavila dopis podružnice »Heimatschutz« M. Hüttenbergu, iz katerega posnemamo, da je vodil preskrbovanje orožja monarhističnim organizacijam rajhovski stotnik Krüger. Puška stane 420 M, 300 nabojev pa 270 M. Po vplivu socializma je sicer dež. vlada sklenila izgon tega liferanta orožja, a pomagalo ne bo, ker bo stopil na njegovo mesto kak drug oficir iz rajha, saj na Koroškem jih je mnogo. V kakem položaju se nahajajo naši rojaki, ne bo težko uganiti; oboroženi so socialisti in monarhisti, torej vsi razen koroških Slovencev, ki so kakor vključeni med njimi. Kadar nastopajo proti Slovincem, so vsi složni.

Mariborske vesti.

Maribor 5. avgusta 1922.

RESEN OPOMIN!

Bitoljska katastrofa, ki je porušila celo mesto in zahtevala nbroj žrtev, je še vsem živo v spominu. Težki milijoni, ki jih je morala žrtvovati država, ne bodo popravili povzročene škode in bede. — Mnogo se je pisalo takrat o nevarnosti, ki jo povzročajo skladišča municije in eksploziv v sredini in neposredni bližini mest in naselbin. Toda nesreča, ki je zadela Bitolj in njegovo prebivalstvo, onih, ki vedrijo in oblačijo, še ni spametovala.

Mariborski listi so opetovano opozarjali merodajne faktorje na skladišče municije v Melju tik ob carinskem skladišču in na nevarnost, ki preti vsled tega vsemu mestu. Vse to je bilo bob ob steno! Vest, ki se je v večerajšnjih večernih urah razširila po mestu, da je skladišče municije v Melju v plamenih, je povzročila razumljivo razburjenost. Kakor smo doznali, se je vnela slama, krog vagonov, natovorjenih z municijo. Le naporu prestrašenih vojakov in prebivalstva se je zahvaliti, da je danes meljsko in graško predmestje še neporušeno, da še stoji glavni kolodvor. Le neznaten vetrič, trenutna omahljivost ali bojazen gasilcev pred eksplozijo, in listi bi danes poročali o drugi »bitoljski« katastrofi.

Pričakujemo, da bo vsaj ta preresen opomin zadostoval. Pozivljamo merodajno vojaško oblast, da to skladišče, ki ogroža ne le kolodvor in meljsko predmestje, temveč vse mesto, nemudoma premesti na primeren in namenu odgovarjajoči kraj.

—o—

m GOSTILNIŠKI DAVEK. Na naš lozadovni poziv smo prejeli že mnogo odgovorov, ki pa jih radi pomankanja prostora danes ne moremo objaviti. — Pozivljamo pa še vse one, naše čitatele, ki nam še niso poslali odgovora, naj to store najkasneje do prihodnje sobote, ker bomo najboljše odgovore objavili v prihodnji nedeljski številki. Iz dosedanjih odgovorov je razvidno, da je večina proti gostilniškemu davku, predlaga pa se druge davke na luksuz, avtomobile, svilene obleke itd. Odgovori se lahko oddajo tudi v upravi.

Ivan Cankar: Romantične duše.

Kot tretja Cankarjeva knjiga, ki je izšla po njegovi smrti, leži pred nami njegova mladostna dramatična slika v treh dejanjih »Romantične duše«, katero je spisal že pred davnimi dvajsetimi leti, jo izročil Schwentnerju, se pa potem premislil ter mu jo prepovedal izdati, češ, da jo bo čisto predelal — toda predelal je ni in danes jo je Schwentner izdal tako, kakršna je. Da se zavaruje pred morebitnimi očitki s te ali one strani, je pripomnil zadaj med drugim tudi sledeče opravičilo:

»Sedaj po smrti pisateljevi menim, da se ne pregrešim niti proti Cankarjevemu spominu niti proti njegovemu pisateljskemu ugledu, ako izročim dramo javnosti, ki jo bo gotovo zanimalo, kakšno je to Cankarjevo mladostno delo.«

»Mislim torej, da knjiga lahko z mirno vestjo pošljem v svet.«

Po mojem mnenju bi bil Schwentner lahko to Cankarjevo dramo »poslal v svet« tudi brez tega opravičila, ne da bi se mu bilo treba bati zamere. Res je, da to Cankarjevo delo še ne stoji na višini, kakor nekatere poznejše

m Našim čitateljem. Vsled neso- glasja med tipografi in tiskarnami radi knjigoveškega osobja v Ljubljani, je mogoče, da prične v pondeljek v vsej Sloveniji tipografska stavka, vsled česar ne bo mogel iziti noben list, torej tudi naš ne. V slučaju torej, da v pondeljek naš list ne izide, naj vzamejo naši čitatelji in naročniki na znanje, da je izbruhnila stavka. Kdaj bo potem prišel list zopet izhajati, bo odvisno od nadaljnjega razvoja stavke.

m Malo več narodnega ponosa je treba nekaterim slovenskim trgovcem. Bil sem v 3 trgovinah. Z menoj so vsi šefi govorili lepo slovensko, a s pomočniki in vajenci pa po — švabsko. Takih sicer narodnih trgovcev je več, ki hote (ali nehoti) podpirajo pomen švabsčine v Jugoslaviji. Nemški vpliv vedno bolj utesniti, popolnoma izbrisati, to je sveta dolžnost vsakega Jugoslavena. Kapito! Okoličan.

m Kaj takega v Mariboru? Prejeli smo: »Olepševalno društvo«, »Protituberkulozna liga«, »Stanovanjski urad« e tutti quanti so pridno na delu, da je življenje v naglo napredujočem Mariboru tem udobnejše in zadovoljnejše. Tudi gospodje mestni očetje se v pogostih sejah kaj vrlo kregajo o potrebnih in nepotrebnih »potrebah« in se ščipljejo in pilkajo liki pikalačni škorpiončki, pri tem pa večkrat najpotrebnejše pozabijo. Ko pride človek v Maribor, ga razne okoliščine spominjajo na tisto domišljavo a zanikarno »devico«, ki si je nadela praznično vnanjo obleko, izpod katere pa se je pokazovalo umazano, od bolh »tetovirano« spodnje krilo. Ljudje pa so se ji smejali in rekli: »Zunaj — uj! znotraj — pfuj!« Ob jesenski razstavi »vrtarškega društva v Mariboru« bo hodila posebna komisija po mestu, ogledovala okrašena okna in balkone ter določala nagrade. To je vrlo dobro. Kaj pa če bo de ta ali oni od cvetlične komisije na cvetličnem pohodu prisiljen, si nehoti ogledovati natančneje to ali ono mestno stranišče, pa bo moral s tistimi lepimi cvetličnimi lepote vajenimi očmi gledati in s tistim finim cvetličnega vonja vajenim nosom povohati vso nesnago, ki se tam kopiči v sramoto mesta Maribora?! Skandal, da se kaj takega trpi ob najpomembnejših mestnih prostorih! Vodne cevi suhe in od rjavice zamašene, nesnaga pri nesnagi, da ti že smrad od daleč udari nasproti. Kak utis o našem snagočutju mora dobiti tujec, prišedši v Maribor! Ako ste že vi gospodje mestni očetje tako »utrjeni«, da vas nič ne »šenira«, imejte vsaj usmiljenje z nami deželani, ki moramo prihajati med vas in hoditi mimo tistih »stinkbomba!« Napravite red in snago, kar je vsakemu drago!

m Prezgodnji pometač. Mariborski pometači sicer niso tako zgodnji niti tako glasni, da bi se jim moglo očitati kaljenje nočnega miru. Včeraj pa se jim je pridružil nek mariborski »gospod«, ki tega posla očividno ni razumel. Krog 4. ure zjutraj jo je v družbi še par vinskih bratcev, oborožen z metlo mahal po Aleksandrovi cesti. Z metlo je obdeloval mesto ceste roloje na izločbah ter pri tem tudi sicer bil pre-

drame, toda slabo ni, pred vsem pa je važno za celotno doumevanje njegovega duševnega razvoja, ker nam kaže, da je bilo v Cankarju tisto, kar je pozneje izbruhnilo na dan z vso elementarno silo, že spočetka v njem. Satira in persiflaža, s katero je kakor s škorpionji bičal pred vsem politično in svetohlansko javnost doline šentflorjanske, se dviga tudi že v tem delu, previdno prikrito še. Že sujet sam je zajet iz političnega življenja nekega mesta (pač Ljubljane) v dolini šentflorjanski (Sloveniji). Glavni junak »Romantičnih duš« je advokat in državni poslanec dr. Mlakar, človek brez moralnih kvalit, brez duševne »veličine«, toda cinik, ki ravno s cinizmom utrjuje svoje stališče in se s cinizmom bori proti vsem svojim nasprotnikom, ki pa so — še slabši nego on sam. »Ne-kaj gnilega je v državi Danski,« glasi rečenica za politično gnitoba, a reklo bi se lahko isto tudi za deželo, kjer žive Cankarjevi junaki »Romantičnih duš«, same povprečne in podpovprečne korifeje.

V zunanjih obrisih nam prikazuje Cankar v tem svojem mladostnem, a komaj po smrti izdanem delu, politično borbo med državnim poslancem dr.

glasen. Roka pravice ga je radi tega odgnala na policijsko stražnico ter si zabeležila vse »nadure« za pometanje, da bo dobil za to primeren honorar.

m Dopust je nastopil okrajni glavar dr. Lajnsi; zastopa ga vladni tajnik Poljanec.

m Kaj je z dopusti pismonoš? Dasi ravno imajo vsi državni uslužbeni, torej tudi sluge, po zakonu pravico do dopusta, se, kakor smo izvedeli ta pravica kratki našim mariborskim pismonošem, češ, da zanje ni nadomestila. Po našem mnenju to nikakor ne more biti povod za oškodovanje revežev, ki itak dovolj trpe že s svojo naporno službo še bolj pa vsled neurejenih plač. Radi tega opozarjamo poštno oblast, da popravi krivico, storjeno pismonošem s kratenjem tako potrebnih dopustov.

m Nedeljski počitek v brivski obrti. Zadruga brivcev opozarja, da mora po nedeljah vsako delo v brivnicah kakor tudi v domačih česalnih salonih po § 74. obrt. reda, počivati, tudi abonma. Prestopki se bodo po dotični naredbi strogo kazovali.

m Izobraževalno društvo privatnih nastavlencev v Mariboru priredi dne 13. avgusta 1922. na vrtu Gambrinove dvorane veliko vrtno veselico, pri kateri sodeluje naša društvena godba. Na sporedu so razne proste zabave. Šotori, šaljiva pošta, srečolov in ples. Ker je za okrepčila kakor tudi za izvrstne pi-jake kar najbolje preskrbljeno, pričakuje odbor mnogobrojno udeležbo.

m Prostovoljno gasilno društvo v Razvanju priredi dne 13. avgusta 1922. ob 3. uri popoldne zraven gostilne Peršanonik, v gozdu gospe Bachern, veliko gozdno veselico z zanimivim sporedom. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo novih cevi in gasilnega orožja so vsi prijatelji in dobrotniki društva povabljeni k obilni udeležbi. Odbor.

m Velika poletna veselica in čupni sestanek mariborskega gasilnega okraja v nedeljo, dne 6. avgusta se vrši po sledečem sporedu: Od ½ 8. do 8. ure dopoldne sprejem delegatov in gostov na glavnem kolodvoru v Mariboru. Potem odhod z vojaško godbo k obisku mariborske požarne bramb. Po ogledu tamonjšnjega gasilnega doma odhod na Pobrežje. Tam razhod. Koncert vojaške godbe. Ob ½ 11. uri občni zbor gasilske župe v salonu gostilne Pukl. Ob ½ 2. uri tehnična vaja domačega gasilnega društva. Potem odhod na veselični prostor, vrt gostilne Rojko na Spodnjem Pobrežju. Tam bo: godba, petje, ples, tekma ženske lepote, razni šotori. Vstopnina 4 dinarje za osebo, podporni člani 3 dinarje, gasilec prosto. Avtomobilska zveza od 3. do 10. ure z državnim mostom v Mariboru. Cena 3 din. za osebo. Tuji gasilec imajo na Južni železnici polovično vožnjo. V slučaju neugodnega vremena se vrši veselica dne 13. avgusta. Občni zbor župe pa ostane dne 6. t. m. Čisti dobiček za nabavo delavnih krojev. V ožigled velikih stroškov te prireditve se prosi za obilno udeležbo. — Načelstvo.

m Jesensko veselico priredi mariborski podružnici Ciril-Methodove druž-

mlakarjem ter po tej časti hrepenečim drugim advokatom dr. Delakom. Z njemu lastno spretnostjo slika oba ta dva veljaka in vse one kolebajoče trabante, ki ju obkrožajo, od »žurnalista Froléxe do Strnena, Skočirja in Mrmolje«. V notranjem bistvu pa nam prikazuje tragedijo nesrečnega osirotelega dekleta Pavle Zarnikove, v katero se romantično zaljubi že vsega siti dr. Mlakar, mu jo pa njegov lasten koncipient dr. Strnen odpelje v Trst, kjer jo izrabi in potem posadi na cesto, od koder pride umirajoča nazaj v mesto (Ljubljano), kjer jo najde dr. Mlakar v bolnici, jo vzame k sebi na dom ter se na dan volitev, v katerih zmaga proti Delaku z večino 6 glasov, odpove mandat, samo da zamore slediti svojim romantičnim instinktom.

Kakor vsi Cankarjevi junaki, tako so tudi junaki »Romantičnih duš« megljeni in sanjavi in psihologično čisto nerazumljivi, ti pa še toliko bolj nego poznejši, ker Cankarjeva pisateljska moč, ko jih je ustvarjal še ni bila tako izoblikovana, kakor pozneje. Tudi potek dogodkov se nam čisto zdi nerazumljiv, neutemeljen, toda tudi v tej nerazumljivosti leži čar, leži ona opajajoča Cankarjeva impresionistična

be 17. septembra 1922 v vseh prostorih Narodnega doma, 15. oktobra 1922 pa vinsko trgatve istotam.

m Ciril-Methodovi odborniki in odbornice se vabijo na odborovo sejo, ki se vrši v restavraciji Narodnega doma v pondeljek, 7. avgusta ob 8. uri zvečer. Poroča odposlanec glavnega vodstva g. Skulj.

m Nočno lekarniško službo vrši prihodnji teden lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu št. 12.

m Pazite na vozove! Voznik Götzove pivarne, Matija Matela je pustil pri razkladanju voz in konje brez nadzorstva. Ker se je to zgodilo tudi na več drugih krajih, se bo moral radi tega zagovarjati.

m Usmiljenim sreem! Vojni invalidi katerega je vojna popolnoma uničila, prosi usmiljena srca za podporo. Zena mu je med vojno umrla in zapustila pet nepreskrbljenih otrok. Da preživi sebe in otroke, je razpečal že skoraj vse premičnine, sedaj pa ga je vrh vsega zla še doletela bolezen, tako, da se z družino vred nahaja v največji bedi. Podpora nujna! Darove sprejema naše uredništvo. Imena darovalcev bomo objavili!

m Seznam meseca junija in julija brisanih koncesij v Mariboru: Zorčič Amalija, kavarna, Aleksandrova cesta 15.

m Seznam v mesecu juliju prijaviteljih obrtov v Mariboru: Szincz Ivan, Aleksandrova cesta 21, trg. z manu-fakturo, kurentnino in platnenim blagom; Kos Hilda, Malgajeva ulica 5, šivalja; Jahac Anton, Slovenska ulica 26, čevljar; Černeč Josip, Frankopanova ulica 26, čevljar; »Drava«, žel. glasbeno društvo Maribor, prijava obrt-godcev; Adolf Hoffer, Zrinjski trg 5, Maistrova ul. 23, komisija z žitnimi otrobi in z mleviskimi izdelki; Grghar Neža, Glavni trg, trgovina s slaščicami in pecivom; Vohnig Ivan, Magdalenska cesta 17, obrt godcev; Kramberger Franc, Aleksandrova cesta 17, mesar; Viljem Lininger in drug, Zrinjskega trg 8, agentura in komisija; Karol Rayer, Aleksandrova cesta 57, trgovina s kolonijalnimi blagom in dež. pridelki na debelo; Kitt Ivana, Glavni trg, trgovina z jajci; Božidar Obradović, Zrinjski trg 6, agentura in komisija; Avgusta Kos, Kolodvorska ulica 3, agentura; Kacijan Katarina, Glavni trg, trgovina z jajci; Polanec Franc, Gosposka ulica 15, krojaštvo; Zotter Rajmund, Pristan 6, krojaštvo; Klobaša Marija, Glavni trg, trgovina s sadjem, sočivjem, perutnino, mleč. izdelki, jajci in južnim sadjem; Kreiner Jan-ko, Studeniška cesta 4, trgovina z lesom; Jakob M. Spanič, Kopitarjeva ul. 11, trgovina s tehničnimi, uteži, okovi za hišne dele in pohištvo na debelo; Petar J. Miovič, Aleksandrova cesta 26, trgovina z vinom na veliko; Leopold Rath, Ob bregu 1, obrt godcev; Zagode Jakob, Mlinska ulica 18, trg. s starim železom, cunjami in kostmi; Vinko Borstner, Slovenska ulica 28, obrt kolarjev.

m Odjave obrtov: Böhm Deziderib in drug, Rajčeva ulica 7, lesna trgovina.

umetnost, ki ne analizira, ampak meč slika na platno z lopatico.

Razumljivo pa je tudi docela, da Cankar te drame take, kakršna je, ni dovolil izdati, ampak jo je nameraval predelati. Marsikaj, kar si Cankar, ko je to delo pisal, še ni upal odkrito povedati, bi bil potem rad povedal. Onim osebam, ki so tu še medle, bi bil rad dal fotografsko sličnost, tako da bi jih vsak prebivalec doline šentflorjanske spoznal že na prvi pogled. Drame pa ni popravil, zato ker je pokazal one, kar je hotel s popravilom in dodatki, drugje, v dramatičnih delih, ki so sledila temu, v »Kralju na Betajnovi«, v »Narodovem blagru«, v »Hlapcih« itd. In bolje je tako. Ako bi bil Cankar to delo popravil, bi nam ostalo prikrito marsikaj, kar je važno za razumevanje njegovega bistva: pred vsem ne bi si znali razlagati, od kod ves njegov besni srd na delavce na polju narodnega in političnega blagra, ne bi vedeli, kje tiče začetki. Danes vemo da tiče že v prvem njegovem dramatičnem delu, da so takorekoč elementarni delišča v Ljubljani in v Mariboru zela to dramo med repertoar za prihodnjo sezono.

na; Frühau Josipina, Aleksandrova c. 39, belošivanje in vezenje; »Celeritas«, jugosl. odprem. d. d. podružnica Maribor, Aleksandrova 35 špedicija; Ulaga Josip, Aleksandrova cesta 21, trg. z manufakturo, kurentnim in platnenim blagom; Žnider Franjo, Pobrežka c. 9, kovač za orodje; Oblak Ivana, Jezdarska ulica 5, branjarja; Kacijan Katarina, Aleksandrova cesta 6, trgovina s perutnjino.

m Kurji tat. V zadnjem času je zmanjkalo zapadno od Trubarjeve ulice več piščancev. Tako je izginilo v Orožnovi ulici 12 piščancev, Samostanski ul. 18 piščancev, v Koroševi ul. itd. Dolgo se je sumilo, da se gosti ž njimi kak poseben ljubitelj perutnine. Opazovanja in preiskave pa so ugotovile, da noma in piščeta lisica, ki se je naselila nekje v sredini mesta, ali pa kuna. V Koroševi ulici so štiri požaganih kostanjev ogledani in prevrtani, kar opravičuje sum, da se je tam nekje v bližini udmačila zvitojreпка.

Kavarna v mestnem parku. Danes nedelja dne 6. avgusta 1922. pri lepem vremenu predpoldanski koncert od 10.—12. ure 1358

m Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

m Kavarna v mestnem parku. Pri lepem vremenu dnevno koncert od 17. do 19. in od 21. do 23. ure. Orkester pomnožen.

Kulturain umetnost

x Vlada vendar kupi slike. Kakor poročajo beograjski listi je vlada na zadnji ministrski seji vendar odobrila prosvetnemu ministru 150.000 Din. za nakup slik, ki so bile odbrane na V. jugoslovanski umetniški razstavi v Beogradu.

x Zakon o zaščiti delavcev. Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani 1922. Strani 70. Zgoraj omenjeni zakon, ki je za obrti in industrije velevažen, je pravkar izšel pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

x Statistika šolstva v Srbiji in Črni gori. Glasom statističnih podatkov ministrstva prosvete je v Srbiji in Črni gori bilo početkom prošlega šolskega leta 224.974 za vpis v šolo dorasle dece. Od te je bilo upisanih le 69.701 otrok. Doim so vsi drugi ostali nevpisani in to vsled pomanjkanja šol in učiteljstva. Brez šolskega pouka je ostalo torej 155.773 otrok. Rekord v nevpisanih otrocih dosegata topliški in kosovski okrog; v prvem je upisanih 642 otrok, nevpisanih pa 7520, v drugem pa je upisanih 1719, a nevpisanih 16.255.

Sokolstvo.

PRVI VSESOKOLSKI ZLET V LJUBLJANI.

Prekrasni vtisi nepozabnega naraščajkega dneva se še niso razpršili in že je pred durmi predzletni dan: dan našega vojaštva in dijaštva. Da nastopita vojaštvo in dijaštvo roko v roki na en dan — to ima svoj globlji pomen. Naše dijaštvo so naši bodoči inteligentje, so naši bodoči profesorji, zdravniki, politiki — so naši bodoči narodni voditelji in duševni delavci. Oni bodo nadaljevali zgradbo naše kulture, bodo reševali naša gospodarska vprašanja, bodo delali našo politiko. Ali vse to delo se bo moralo vršiti nemoteno, da bo moglo zaznamovati uspehov. V tem ko bo naša inteligenca v tihi sobici reševala težke probleme, kako dvigniti kulturni in gospodarski položaj naše kraljevine, bo stalo zunaj na straži naše vojaštvo s puško v roki in čuječe pazilo, da se ne prikrade v hišo sovražnik in ne razdere skoro že dovršenega dela. Ta medsebojna idejna zveza dela naše inteligenca in našega vojaštva naj se že na zunaj dokazuje s skupnim nastopom vojaštva in dijaštva na II. predzletni dan. Kakor je naše Sokolstvo naklonjeno občinstvu pozdravilo naraščajski dan in z zanimanjem sledilo telovadbi našega Sokolskega naraščaja, prav tako — o tem niti najmanj ne dvomimo — bo pohite- lo tudi prihodnji nedeljo na zletno telovadišče, da s številno vdeležbo pokaže svoje simpatije do našega dijaštva in vojaštva.

Naše vojaštvo ne nastopi sedaj šele prvič na Sokolskem dnevu. Menda ni še bilo Sokolske prireditve v večjem obsegu v svobodni Jugoslaviji, kjer bi poleg Sokolov ne nastopilo tudi naše vojaštvo. Kdor je bil na lanskem pokrajinskem zletu v Osijeku, gotovo ne bo nikoli pozabil prekrasnega trenutka, ko je med velikanskim navdušenjem navzoče tisočglave množice prikorakala na telovadišče četa krepkih naših junakov v vojaški opremi in izvajala z neprekosljivo dovršenostjo svoje proste vaje s puškami. V tistem trenutku se je zavedal vsak bolj ko kdaj prej velikanske razlike med preteklostjo in sedanjostjo: prej tuja armada, boreča se za tuje interese in proti nam, sedaj armada, ki jo s ponosom imenujemo »naša«. In Sokolstvo, prej preganjano, a vendar krepko se razvijajoče, sedaj organizacija, s katero stopa naša armada roko v roki. Da, vojaštvo in Sokolstvo, to sta danes dve organizaciji, na kateri more mlada naša država v vsakem slučaju in brez pridržkov računati. Sokolstvo in vojaštvo pobratima — v tem je izražen ves velikanski preobrat, ki se je izvršil z razpadom stare Avstrije in z ustvaritvijo naše kraljevine. — Uverjeni smo, da bo enako globok in nepozaben vtis kakor lani v Osijeku zapustil v vseh tudi letošnji nastop našega vojaštva na nedeljskem predzletnem dnevu.

Dan dijaštva. »Mladenci, vi naš up!« je pel Prešeren v svoji »Zdravljici«. Toda up le tedaj, kose zavešajo svojih velikih dolžnosti, ki jih ima do države in naroda, če urijo vse svoje sile tako, da bodo postali koristni člani naroda, iz katerega so izšli in države, ki jim daje možnost izobrazbe. Naše dijaštvo se teh dolžnosti zaveda. Pred očmi mu je stari rimski izrek, da le v zdravem telesu prebiva tudi zdrav duh, ne pripravlja si za bodočnost samo »uma svitelega meča«, temveč krepi tudi svoje mišice, da doseže starodavni ideal popolnega človeka: vsestransko duševno izobrazbo, združeno s popolno telesno razvutostjo. Kako resno pojmuje naše dijaštvo to svojo anlogo, hoče pokazati na nedeljskem predzletnem dnevu; njegov nastop naj zbudijo še one redke omahljivce, ki menijo, da telesna vzgoja n prav tako važna kakor duševna vzgoja. — Naše občinstvo bo na naše dijaške vrste gotovo pozdravilo z ono prisrčnostjo, ki jo zasluži.

Nihče naj ne zamudi obiskati Sokolske razstave, o kateri so prinesli naši dnevniki zelo laskava poročila. — Razstava je na tehnični srednji šoli na Mirju in odprta vsak dan od 8. do 12. in od 2 do 6.

— 0 —

o Radi prehrane na I. jugosl. vsesokolskem zletu v Ljubljani se naj vsi dotični udeleženci, kateri želijo skupno prehrano, oglasijo v društveni pisarni da plačajo prehranjevalne stroške, ki znašajo dnevno 20 D in poleg tega 1 D za tozadevno izkaznico. Uradne ure vsaki dan od 18. do 19. ure zvečer. Odbor.

o Sokol na Pragersem priredi v nedeljo dne 6. t. m. popoldne na vrtu nasproti kolodvoru telovadni nastop. Nastopijo člani, članice in naraščaj. Pridite v obilnem številu vsi prijatelji Sokolstva!

o V nedeljo v Pragersko. Pragerski »Sokol« ponovi v nedeljo 6. t. m. svoj telovadni nastop, ki ga je zadnjič zmotil dež. Prireditve se udeležijo tudi sosednja bratska društva in torej upamo, da obišče z ozirom na ugodne železniške zveze tudi mariborsko narodno občinstvo v častnem številu važno sokolsko postojanko na Pragerskem. Telovadba se vrši ob 15. uri na senčnatem sadnem vrtu pri kolodvorski restavraciji.

Sport.

: Lahka atletika. V soboto 5. t. m. se vrši ob 20. uri v dvorani restavracije »Maribor« sestanek članov lahko-atletika sekcija SSK »Maribor«, na koga se vabijo i vsi oni ki doslej še niso člani kluba ozir. sekcije a bi hoteli v sekciji sodelovati.

Darujte za »Sklad otroške bolnice« v Mariboru.

Naša letovišča.

Rogaška Slatina.

Mučne afere in prizori zadnjih let preživljajo zadnji svoj stadij, bližajo se pozabljenju. Zdraviliški aparat, sestavljen iz sposobnih in delavnih gospodov, se je poglubil v mirno strokovno in organizatorično delo. Promet z vodo postaja živahnejši in že prekaša predvojne količine, če tudi je izvoz s nekatero nove države močno omejen. A tudi predpriprave za sprejem zdraviliških gostov in letoviščarjev izvršile so se letošnjo zimo v polnem obsegu. Posebej je treba omeniti že davno potrebno ureditev strojarne in nabavo novih akumulatorjev. Vse hiše za tuje so bile prenovljene, ravnateljstvo je nabavilo jako lične reklamne brošure in jih razposlalo na vse strani. Zdravilišče je dobilo zopet svoje privlačno silo. Vrh tega je polletna vročina pognala mnogega meščana v naše hladne lege. V današnjih časih skoro upravičena bojazen, da so cene v zdravilišču pretirane, je brez prave podlage. Zdraviliški najemniki-restavratiji, domači gostilničarji in drugi obrtniki se trudijo, da postrežejo gostom v vsakem oziru in jih pridobijo še za drugo leto. Kljub vsemu komfortu in zelo točni postrežbi pa so cene zmerne, celo nižje nego v hotelih Maribora ali Ljubljane. Vsem prednjači priznani strokovnjak Martinović, drugi pa hite, da mu bodo sovratniki. Tudi zdraviliška godba je jako priljubljena in privablja vsak dan dvakrat goste in domačine krog svojega paviljona. Za duh publike je značilno, da tiho sluša najrazličnejše komade in se napaja ob milobi zvokov, a kadar zadone prvi zvoki »Sokolske«, jo vsikdar pozdravi viharo ploskanje. Po večerji oživi kavarna, v mali dvorani se trudi Miško Murko, da zadovolji s svojimi filmi, v veliki pa so koncerti ali pa ples. Gostona je jako ljuba tudi tombola, ki še da tudi marsikateri stotak za kulturne in dobrotne namene. Složna skrb vseh zainteresiranih krogov, da se letoviščarji kar najbolje zabavajo, je bila najboljša reklama, ki je privabila in še privablja vedno več tujcev. Število gostov — doslej jih je bilo nad 3000 — je siguran znak dobre zdraviliške uprave, učinkovitosti mineralne vode in splošne zadovoljnosti gostov. Vsa znamenja kažejo, da bodo bližnje seziže že vrstnice predvojnem. Izmed sedaj na Slatini bivajočih gostov omenim le nekatere, bolj splošno znane, general Gjuro Dočić, poveljnik dravske divizije, politik Stojan Protić, pukovnik Vladimir Pečković, Dim. Mitrović in Aleksej Niščekov, Milan Radenković, podpukovnik gen. štaba, dr. Djordjević, san. pukovnik, Premuž, pomožni škof iz Zagreba, univ. profesor dr. Gregor Jakšić, narodna poslanca M. Šuškalović in Nikola Uzunović itd. Mnogo odličnih gostov pride šele, ko se začne parlamentarne počitnice. Tekom meseca septembra se Slatina polagoma izpraznjuje, navada katero bo treba polagoma in na primeren način odpraviti, saj je vendar mesec oktober najlepši. Med tem, ko drugod že lega jesenska otožnost na polja in človeška srca, začne narava v okolici Slatine v novem krasu, nebo je neprestano vedro, solnčni žarki tako voljno ogrevajo človeka, hribe in doline pogrne zlato rumena jesen. Iz nešteti vinogradov odmevajo vesele popevke slovenskih deklet, fantje vriskajo in s streljanjem iz topičev javljajo sosedom svojo zadovoljnost. Lepa je naša Slatina, a kdor je ni videl v jeseni, je ne pozna.

Objave.

§ **Pojedina praznihi piščancev** se vrši v nedeljo v gostilni Šerak v Kamnici. Več glej oglas v današnji številki lista.

§ **Cvetlični korzo.** Olepševano društvo za mesto Maribor priredi na dan pokrajinske obrtne razstave dne 8. sept. t. l. veselico v Ljudskem vrtu z izbranim programom. Med drugim je namestitev slikovit jesenski cvetlični korzo z raznim okrašenimi vozili. Da se zamore zaključiti predela, se p. n. interese in tem potom v ljudno vabijo, da vpošljejo svoje prijave pravočasno, ne pozneje do 8. avgusta t. l. predsedniku društva, fin. rač. svetnika J. Šiška, fin. okrajno ravnateljstvo II. nadstrooje soba 36

Izored sodišča.

Nepoboljšljiv tat.

Dvaundvajsetletni, v Smolnik pristojen delavec brez stalnega bivališča Rudolf Jurec, ki je že štirikrat radi tatvine predkaznovan, se je na večer dne 29. jan. med 19. in 22. uro splazil v hlev tvrdeke Pugl in Rosman v Razlagovi ulici št. 25. Tam je ukradel hlapcu Francetu Bele, ki je bil medtem pri večerji, dva para čevljev v vrednosti 1.450 K, tvrdki Pugl in Rosman pa je odnesel 2000 K vreden kožuh. Pred okrožnim sodiščem radi hudodelstva tatvine obtožen, je priznal le tatvino čevljev, taji pa, da bi ukradel tudi kožuh. Obsojen je bil na 8 mesecev težke ječe.

Orožnika razžalil.

Orožništvo pri Sv. Marjeti na Pesnici je dobilo od okrajnega glavarstva v Mariboru nalog, da mora pri posestnikovem sinu Mihaelu Nikl v Ploderšnji poizvedeti, če ima obrt za nakupovanje živine in razprodajanje mesa. Nikl namreč kupuje krave, jih doma kolje in meso prodaja. Dne 3. junija se je orožniški narednik Anton Šuman podal v spremstvu župana Jožefa Pivca k Niklu, da bi izvršil nalog okrajnega glavarstva. Pri tej priliki pa je Nikl razžalil orožnika z besedami: »Prokleti žandarm, komaj kravo zakoljem, je že ta hudič tukaj in me pride filcat. To nikogar nič ne briga, če jaz vse krave pokoljem in orožnik nima pri meni nič iskati.« Nikl je bil obsojen radi pregreška po § 104. srb. k. z. na 1000 Din. globe.

Gospodarstvo.

Joško M. Sottler:

Naš vsakdanji kruh.

Suša traja dalje; ponekod izza srede maja sploh še niso imeli dežja. Izgledi na dobro letino so minuli; le od vinskih kultur moremo pričakovati najboljše — tako množino pridelka kakor njega kakovost. Žal, da vinska kapljica ni nadomestila za žito in druge poljske pridelke, ki so nam potrebni za preživljanje; v današnjih časih, ko imamo toliko surogatov (ne samo materijelnih!), bi sicer pač s prebitkom tu krili primankljaj drugod. Vsakdor, kmetovalec, delavec, posebno pa uradnik s svojo bomo plačo zre s strahom v bodočnost; tare ga razumljiva skrb, kako preživeti sebe in svoje: kajti draginja raste skoraj skokoma; valuta tišče k tlom nereelni izvoznikarji in njim enaki ali sorodni elementi ne glede na zanimanje, katerim je v njih ogabnem materijalizmu lastni jaz edino in vse; da leti brez čustvovanja do večine trpečih sozemljanov ne vidi, kako gremo vsi nevzdržno navzdol, ja jasno. Izgleda, da obstoji skrb za vsakdanji kruh v letošnjem letu še posebno tudi drugod. Oficijelna poročila o letni inozemstva so morda ugodna; resnično stanje pa je drugačno. D. Zolla n. pr. je priobčil v »Journal des Débats« nedavno temu članek, iz katerega posnemamo: O žitu in kruhu se govori že danes dosti, smo pa na tem, da se bo to prav kmalu še stopnjevalo. Je skoraj gotova stvar, da bo naša letošnja žitna žetev v Franciji le srednja in da tako ne bo zadostila normalnim potrebam našega konzuma. Obstoji vprašanje, kako priti temu nedostatku v okom po metodah, ki bi nas morda odvrnile od tega, da kupujemo inozemsko pšenico oz. živila v obče. Ena teh metod bi bila v tem, da dvignemo mlevski količnik, t. j. da izmeljemo kar največ mogoče moke iz enega kvintala žita. Kajpak, tudi za postanske mlevske produkte smo imeli do sedaj svojo uporabo. Ako smo n. pr. dobili od 100 kg pšenice 65—70 kg moke, so bili ostanek (30—35 kg) otrobi, odpadki itd., namenjeni prehrani živine. In če zmanjšamo jutri teže te izgube pri mletvi za 20—25 kg, jo bo treba, seveda nadomestiti. Po tej metodi realiziran dobiček bi bil tedaj bolj navidezen, nego resničen. In če jo vzlic temu uvedemo, kako priti do živini potrebnega krmiva? Zdi se, da se ni nikdo pobavil s tem problemom. No, se bo reklo, bomo pač nadomestili pšenico z raznimi surogati, z ržjo, koruzo, rižem itd. Res je. Enako pa moremo ugovarjati pristašem uporabe manjvrednih cereali in ljubiteljem kruha — »idole»

moške z otrobi vred. Vprašanje namreč, kako nadoknaditi rž, ajdo, koruzo ali riž, v kolikor služijo krmiljenju domačih živali oz. prehrani ljudi, pa tako prejkotalej ni rešeno. Na vsak način preostaja le eno: nakupiti v inozemstvu potrebna živila, katera letos ne bomo pridelali doma. Primanjkljaj naše žetve je nesreča, je izguba; mnenje javnosti, kot da odvisi od države in njene zakonodajne oblasti, da se le-to odvrne oz. izjednači s prihranki, pa treba ovreči. — Kar stori država, je, da ne ovira proste trgovine ter da dovoli uvoz bodisi žita, bodisi nadomestnih sredstev, katere potrebujemo, po čim nižjih cenah. Na znižanje carinskih pristojbin pri tem ne mislimo; smatramo namreč, da kmetovalec ne more prodajati po ceni svobodnega trga, dokler bo nadaljeval nakup po cenah, ki so vezane. V ekonomskih stvareh moramo biti liberalni; treba pa je, da smo pri tem pristaši neoporečne pravičnosti.

sti z ozirom na spoštovanje, kakoršno zaslužijo zemljedejci in njih interesi sploh.

—0—

g Dobavo 300 komadov železnih sodov za petrolej razpisuje uprava državna uprava monopolov kraljevine SHS odeljenje ekonomno v Beogradu. Ofertalna licitacija se bo vršila dne 12. avgusta t. l. ob 11. uri dopoldne v pisarni upravnika državnih monopolov. Podrobnejši podatki kakor tudi splošni pogoji za to licitacijo so intersentom na vpogled pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

g Dobava raznega materiala za zavijanje tobaka za leto 1922 in 1923 razpisuje uprava državnih monopolov kraljevine SHS odeljenje ekonomno v Beogradu in sicer: I. za oblastno monopolno upravo v Sarajevu 48.000 komadov pletenih iz jute v raznih velikostih, nadalje 15.000 komadov vrvice za

tobak; II. za oblastno monopolno upravo v Splitu 5000 komadov vrvice; III. za zavijanje srbskega in makedonskega tobaka 70.000 komadov pletenih iz jute v raznih velikostih, nadalje 70 komadov vrvice v dolžini 12 m in 2000 kd vrvice za šivanje bal za tobak. Ofertalna licitacija za to nabavo se bo vršila dne 4. septembra 1922 ob 11. uri dopoldne v pisarni upravnika državnih monopolov. Podrobnejši podatki, kakor tudi splošni pogoji te licitacije so intersentom na vpogled pri trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani.

Mednarodni mojsterski turnir v Londonu. Dr. Vidmar je iz Ljubljane odpotoval dne 23. julija in je dospel

29. v London. Med potjo se je bil udeležil v mestu Salzburg, kjer je igral s multansko proti 23 deloma jako močnim nasprotnikom ter je 18 partij dobil in eno remiziral. Londonski kongres je po sijajnem sprejemu došlih mojstrov otvoril angleški državnik Bonar Law. Udeleženci turnirja: Aljehin (Rusija), Atkins (Anglija), Bogoljubov (Rusija), Capablanca (Kuba), Euwe (Holandija), Maroczy (Madžarska), Marotti (Italija), Morrison (Kanada), Reti (Madžarska), Rubinstein (Poljska), Suvsko-Borovski (Rusija), dr. Tartakower (Avstrija), dr. Vidmar (Jugoslavija), Wachtel (Anglija), Watson (Avstralija), Yates (Anglija). Dr. Vidmar je v 1. kolu dne 1. t. m. remiziral z Maroczyjem, v 2. kolu dne 2. premagal Suvsko-Borovskega, v 3. pa dr. Tartakowerja in s tem dosegel 2½ točk. Aljehin, Bogoljubov in Capablanca imajo vsak 3 točke, Reti in Rubinstein 2½.

Gospodinje, ki kupujete testenine, makarone, zahtevajte samo

Pekatete.

Testenine tudi same makarone iz tovarne Znidaršič & Valenčič, Ilirska Bistrica

so najboljše. Dobe se povsod.

ZALOGA R. Bunc in drug Ljubljana—Celje—Maribor

1155

Bernhard Kellermann:

PREDOR.

Roman.
(Dalje.)

(29)

Njegov smoter je bil Berlin! Samuel Wolfsohn je šutil, kateri pot mu je odkazan. Koval si je v spominu še nadaljnjih sto tisoč izrazov in se na pamet učil iz inozemskih časnikov. Po treh letih se mu je posrečilo, za strdaško plačo dobiti službo dopisovalca pri nekem borznem posredniku v Berlinu. Pa tudi v Berlinu ga je grizla suknja! Tukaj je bil mahoma Oger in Žid. Dejal si je, da mora njegova pot držati prek Londona, pa je jel zasipavati londonske banke s ponudbami. Brez uspeha. Londonci ga niso potrebovali, on, Samuel Wolfsohn, pa jih je hotel prisiliti, da začitijo potrebo po njem. Slutnost ga je vedla h kitajščini. Možgani so se mu navzemali tudi tega težavnega jezika; izgovarjave se je vadil pri nekem kitajskem dijaku, kateremu je za vračilo priskrbel pisemskih znamk. Samuel Wolfsohn je živel bedneje nego pes. Nikoli ni dal ni pšenice napitnine, pa je bil tolikanj utrjenega srca, da je presliševal od sile drzno obrekanje berlinskega natakara. Nikoli ni sedel na električno, marveč se je cencavo pomikal z junaškim naporom ploskih nog, šibkih in razbolelih, z neštetimi kurjimi očesi nakrtinanih; poučeval je jezike za osemdeset pfenigov od ure, in prevajal. Denarja! Njegove blazne želje so ga stresale, častihlepnost je škrtala, najsmelejši izgledi so mu slepili možgane. Nobenega prestanka, nobenega oddiha, nobenega spanca, nobenega ljubovanja. Ponižbe in šeske, ki mu jih je usojalo življenje, ga niso mogle umočiti; ukrivljajal je hrbet in se zopet vzravnaval. Ali, ali! A iznenada je postavil vse na eno karto! Odpovedal je službo! Zobarju je plačal trideset mark, da mu je naredil plombo in mu osnažil zobovje. Kupil si je elegantno obutev, si dal pri prvovrstnem krojaču storiti angleško obleko in se gentleman odpeljal v London. Po štirideskem brezplodnem prizadevanju se je tam nameril pri tvrdki Taylor and Terry, Bankers, na nekoga Wolfsohna, ki je prelevitev že imel za sabo. Ta Wolfsohn je govoril prav toliko jezikov kakor on in bilo mu je zabavna norčija, lomiti mlademu zaletelu tilnik. Pa se ni dal zlomiti. Bil je največji uspeh njegovega življenja. Wolfsohn došlec je poslal po kitajskega tolmača in je okamenel, ko je slišal, kako se onadva lehkotno pomenkujeta. Tri dni zatem je bil Samuel Wolfsohn zopet v Berlinu, toda — if you please! — ne zato, da bi ostal! Zdaj je bil Mr. S. Wolfson (brez h) iz Londona, je govoril zgolj po angleško in se je isti večer, velegospodski popotnik, ki je strežništvo spalnega voza pestil, vozil dalje v Shanghai. V Shanghaiju se je že imel bolje. Videl je zrak, obzorje. Pa ga je vedno še nekoliko grizla suknja. Tam ni bil Anglež, dasi je posnemal sodruga v klubu z vso brižnostjo. Dal se je krstiti, postal je katolik, čeprav ni nihče zahteval.

Privarčeval si je nekaj denarja (stari Wolfsohn je mogel opustiti umivanje mrličev) ter je odšel v Ameriko. Končno je mogel dihati svobodno! Končno je imel na sebi ohlapno suknjo, v kateri se je čutil dobro. Tir je bil prost, smel je odvreti vse brzinske sile, kar jih je bilo v njem nabranih. Odločno je odpahnil svojima imenoma končnico, kakor gaščerica rep, in se nazival: Sam Wolf. Da pa ne bi nikomur prišlo na misel, da je Nemec, je vrnil še en o. Uduševal je svoj angleški prigras, si dal obriti angleške brke in je govoril skozi nos; vedel se je šumno in se delal, kakor da je svojpot praznične volje; bil je prvi, ki je slekel suknjič in po cesti hodil vodorok. V slonilniku pri snažileh obutve je leževal kakor čistokrvni American. S tem

pa so bili v kraju časi, ko so mu smeli s tlačenjem dati kakršnokoli obliko: na tri ogle, na štiri ogle, na oblo, prav po potrebi. S. Woolf je to ustavil. Le-teh prelevitev mu je bilo treba, da se je izoblikoval iz njega on sam. Pika in konec! Nekoliko let se je ubijal na bombazarski borzi v Chicagi, pote nje prišel v Newyork. Prav od zad, okoli zemeljske oble, je prišel tja, kamor je spadal.

(Dalje prihodnjič.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Zahtevajte sedaj pri
nakupu zopet izrecno

MAGGI jeve staroznane
izdelke

1120

dobe se v vseh špecerijških trgovinah.

Glavno razpečevanje na debelo za državo SHS:
FRAN K. LESNIK, Maribor, Cankarjeva ul. št. 26.

Mala oznanila.

Ekonom, samec, praktičen v vseh panogah gospodarstva, išče službo v Sloveniji. Ptuj, Marijin dvorec. 1324 2-2

Na prodaj je v Selnici ob Dravi 7 oravov veliko posestvo, četrt ure od velike ceste. Ferdo Serbec. 1344 3-1

V brivnici „Union“ na Glavnem trgu prvovrstna postrežba in popolnoma znižane cene. 1278 7-7

Dobro mleko in drugi mlečni izdelki se dobijo v mlčarni Ivana Golob, Slovenska ulica št. 16. 1266 10-8

Gonilni jermeni iz prvovrstnega usnja v vsaki širini kakor tudi siv. in vezalni jermeni v zalogi pri Ivanu Kravcu, Aleksandrova cesta 13. 1185 10-10

Stavbeni prostor ali majhno hišico se kupi v Mariboru. Ponudba na Matija Keler, zid. mojster, Cesta na Gornji Radgona. 1138 10-8

Mala oznanila.

Brivnica Frana Novaka na Aleksandrovi cesti št. 22 se priporoča. 3

Plemenski prešički se prodajo v javni bolnici v Mariboru. 1321 2-2

Velik v sredi mesta ležeč lokal, na prometni cesti z telefonom in skladiščem, se odda. Ponudbe pod „Priložnost“ naj se vpošljejo na upravništvo „Tabera“. 1325 3-3

Vzajem vsakovrstne šivanja za gospode in dame staro in novo, po nizki ceni. Florjan, šivilja, Krekova ulica št. 18, dvorišče. 1311 2-2

Šivilja išče lokal, če mogosta tudi stanovanje v sredini mesta — Najemnina postranska stvar. Florjan, Krekova ulica št. 18, dvorišče. 1312 2-2

Lepa klubska garnitura v ceno prodaja. Naslov se izve v upravi. 1304 3-2

Enonadstropna hiša v Mariboru, Vošniška ulica 14 ali Langusova ulica 5, s 12 meblovanimi sobi, kopalno sobo, kuhinjo, konjskim hlevom za 5 konj, primerno za ameriški bar ali tovarno. Je na prodaj. 1305 3-3

Filmska reklama

na gradu

vabi cenjeno občinstvo, da si ogleda

nove svetlobne
o o slike, o o

Najboljša reklamna prilika!

ZAHVALA.

Ob prerani in prebriski izgubi našega nadvse ljubljene, dobrega soproga, očeta, oziroma starega očeta, brata, tasta in zeta, gospoda

Fridolina Kaučič

polkovnika v pokoju

se najtopleje zahvalujemo za vsa nam pismeno in ustmeno izražena sožalja. Srčna hvala vsem, ki so spremili blagega pokojnika na njegovi poslednji poti, osobito g. pukovniku Draškič-u in vsem drugim častnikom, g. okr. glavarju dr. Lajnič-u, g. sodnemu svetniku Devu za gniljiv nagrobni govor, zborom Glasbene Matice, Drave in podčastnikom 45. pešpolka za lepo petje, zastopnikom mariborskega Sokolstva, ribarskega društva, društva vojaških upokojencev ter podčastnikom mariborske garnizije.

MARIBOR, dne 5. avgusta 1922.

1351

Zalujoci ostali.

Kam? V Kamnico!
V nedeljo, dne 7. avgusta v gostilni ŠERAG
velika pojedina praženih piščancev s koncertom.
Razentega topla in mrzla jedila ter izvrstna kapljica.
Začetek ob 3. uri. 1342 Brez vstopnine.

Matere!
Ako hočete pri današnji veliki draginji vaše otroke dobro rediti, zahtevajte v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah
SALUBRA
redilno moko za dojenčke in rekonvalescente, katera je najboljša, najcenejša in stane samo K 36.— škatlja z 250 gr. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah. Preprodajalci dobijo pri večjem odjemu 22% popusta. 1314 2-2

Glavna zaloga in razpečevanje za Slovenijo pri tvrdki:
Hmelak in drug, Maribor
Slomškov trg 6.

Vozniki pozor!
Tablice za vozove in avtomobile natančno po predpisu ima vedno v zalogi:
PRVI SPECIALNI ATELJE ZA ČRKOSLIKARSTVO
Gustav Philipp, Maribor. 1352

SODE od 100 do 900 l nove, odda
1343 sodar **PICHLER, Rošpoh.**

Medić, Rakovec & Zankl
d. z o. z. Ljubljana.
Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.
Centrala: Ljubljana, Brzjavci: Meraki, Ljubljana.
Skladišče: Novi Sad. — — — Telefon 64.

Gospodsk. ul. **Podružnica MARIBOR.** Solska ulica.
Emajlni laki. Pravi firnež. Barve za pode.
Priznana najboljša in zanesljiva kakovost; barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarški in mizarški klej, pleskarski, slikarski in mizarški čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.
„MERAKL“
Lak za pode. Emajlni lak. Linoleum lak za pode. Bronuline. 1038
Ceniki se začasno ne razpošiljajo.

Modele čevljev
v celih serijah iz lepene, po modernih kopitnih oblikah ali ameriškimi oblikah izrezane, dobavljajo za tovarne obuvale in čevljarje. Apartne elegantne oblike. Velikanska izbira novitet za vsako sezono.
Zgornje dele
izdelujem iz od naročnika mi doposlana materijala prvovrstno, hitro in po cen. Posebna delazmožnost v montiranju zgornjih delov za **tovarne obuvale**
Nakup, reparatura in prodaja
čevljarstvih strojev
Zahtevajte prospekte od **Ralph F. Richter, Subotica VI.**
Poučevanje
v vseh strokah moderne, mehanične izdelave obuvale. — Zahtevajte prospekt.

Sleherne starine,
kakor tudi staro vloženo pohištvo razne vrste, staro porcelansko posodo, steklenice, stariške zlate in srebrne predmete, kupi pri najboljšem plačilu po dnevnih cenah
F. Vincetič
„pri Orientalcu“ Maribor, Gosposka ul. 27 1335

Zamenjam stanovanje
v Ljubljani, obstoječe iz dveh malih sob, kuhinjo, proti enakemu stanovanju v Mariboru. Ponudbe, Takoj na razpologo na upravo lista. 1345 3-1

Leseno pohištvo
Železno pohištvo
Tapetn. pohištvo
Pisarn. pohištvo
Posteljna oprava
Preproge
Zaveso
Blago zapohištvo
Posteljno perje
izvanredno nizke cene v zalogi pohištva
Karol Preis
Maribor
Gospodsk. ulica št. 20
Pischnova hiša.
Svobodni ogledi
Senfid brezplačno!

Mala oznanila.
1 sodar in 1 delavec za kletarska dela, trezna se sprejmeta takoj v stalno službo pri Fricu Zemljaku v Ljutomeru. 1337
Trgovci išče starejšo osebo za prodajalno in gospodinjstvo s premoženjem čez 15.000 K proti jako dobri odškodnini. Ponudbe pod „št. 1195“ na upravo „Tabora“ 1348 2-1
Dipl. babica Julija Ehm, Nova vas, vrtna ul. 2, se priporoča cenj. gospem.
Na prodaj nova črna smoking obleka, krojač Zemljak, Slov. ul. 24 1349
Iščem meblirano sobo s hrano. Ponudbe pod „Učitelj“ na upravo „Tabora“. 1356
Prazno stanovanje, 5 sob, 2 vrta, lepa trgovinsko sposobna hiša, se nemudoma proda. Vprašati lastnika: Maribor—Študenti, Slomškova ul. 5. 1357

Trgovska hiša, enostropna, trgovski lokal, kuhinja in 3 sobe kupcu takoj na razpolago, se proda v Mariboru blizu Koroškega kolodvora. Posebno dvoriščno poslopje, mali hlev in 700m² vrta. Pisma pod 900.000.— poštneležeče Maribor. 1341 2-1

AMERIKANSKI
In angleški
Singer šivalni stroji
Singer igle in nadomestni deli. Lastna mehanična delavnica.
Singer olje, niti, svila itd.
Prodaja na obroke.
Singer šivalni stroji Bourne & Co., Newyork.
Centrala za kraljevino SHS, Zagreb, Maruličeva 5.
Podružnice: **MARIBOR**, Šolska ulica št. 2, Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar, Brod na Savi, Subotica, Novi Sad, Ljubljana, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skoplje, Veles, Bitolj, Kragujevac, Zaječar in Stip. 341
Zastopstva so v vseh večjih mestih.

Krema proti potenju nog. Po enkratni uporabi gotov uspeh. Mestna lekarna pri Orlu Friderik Prull, Glavni trg 12 poleg rotovža vogal Lekarniške ulice. 1353
Kupujem po najvišjih cenah kovaške odpadke, staro železo in vsakovrstne kovine, Jakob Zagode, Tržaška cesta 5. 1354

PRVA HRVATSKA ŠTEDIONICA ZAGREB
podružnica **MARIBOR**, Gosposka ul. št. 24
Telefon ravnatelja 317 Telefon menjalnice 318
USTANOVLJENA LETA 1846
Delniška glavica K 200.000.000.— Rezervni zaklad K 130.000.000.—
VLOGE: K 2.500.000.000.—
Podružnice: Beograd, Bjelovar, Brod n/S, Celje, Crikvenica Cakovec, Daruvar, Delnice, Djakovo, Gjurjevac, Ilok, Karlovac, Kraljevica, Križevci, Maribor, Mitrovica, Nova Gradiška, Ogulin, Osijek Gor. grad, Pakrac, Požega, Rijeka, Senj, Sisak, Skoplje, Subotica, Sušak, Sv. Ivan Zelina, Varaždin, Velika Gorica, Vinkovci, Virovitica, Vukovar, Zagreb Ilica 117, Zemun. — — —
Ekspoziture: Osijek Dol. grad, Vinica kod Varaždina.
Menjalnica: Zagreb, Ilica 5. — — —
Prevzema vloge na vložne knjižice in na tekoče račune. Eskomptira menice in devize. Prevzema v inkaso tu- in inozemske menice. Izdaja 4 1/2 % založnice, koje imajo pupilarnost, varnost in jamčevno sposobnost. Izdaja uverenja čekov in kreditna pisma ter izvršuje izplačila na podlagi akreditivov na vsa tu- in inozemska mesta. Izvršuje borzne naloge vestno in kulantno. — — —
Vzdržuje zvezo z vsemi prvorazrednimi bankami v Parizu, Londonu, Zürichu, Berlinu, Dunaju, Budimpešti, Bukarešti, Pragi i. t. d. ter v Ameriki. — — —
Brzjavni naslov:
PRASTEDIONA

Zaloga čevljev Dragotin Roglič, Koroška cesta 19, Maribor
komisijska zaloga pri Betki Lešnik. Gosposka ulica 14.
1. lastnega izdelka

Železničarsko pevsko društvo „Krilato kolo“ priredi 6. avgusta v gostilni „Pantigamska pivarna“, Mlinška ulica

VRTNO VESELICO

petjem, plesom in prosto zabavo. Začetek ob 16., konec ob 22. uri. Vstopnina 3 Din., za člane 1 Din. 1316 2-2

Viziranje potnih legitimacij (pasošev)

pri vseh konzulatih izvršuje najhitreje in najzaneslivejše

internacionalni biro „ROKS“

Beograd, Katičeva 7. 1309 2-2

Potne legitimacije se morajo pošiljati priporočeno.

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje in druge deželne pridelke kupuje in prodaja **ANDREJ OSET, Maribor**, Aleksandrova cesta št. 57. Telefon št. 88. 1328

Priporočamo

za gostilničarje in preprodajalce polnomastni:

Polemendolski
Trapistni
Tilsiter
Karpatski ovčji
Liptavski Primsen
Gorgonzola, Roquefort
Eidamski Parmesan
Ogrska salama la
Milanska salama
Bolonjska Mortadella
Lijonska salama
Sardine, ovite sardelice
Mesnate konzerve i. prava
švicarska gelatina

po jako nizkih dnevnih cenah pri

Hmelak i drug. Maribor

Slomškov trg.

Zahtevajte cenike. Razpošiljanje po pošti in železnici na vse kraje kraljevine. 1315 2-2

DUNAJSKI MEDNARODNI VELESEJEM

(Wiener Internationale Messe)

10. — 18. septembra 1922

Ugodna nakupna priložnost za vse stroke
4000 razstavljalcev iz tu in inozemstva

Oddelek za sirovine in polfabrikate
STAVBENI VELESEJEM

Vsa pojasnila daje:

Wiener Messe A. G. Wien VII. Messepalast, kakor tudi častno zastopstvo v Mariboru „Celeritas“, jugoslovensko transportno društvo z omejeno zavezo.

Stroj
za obdelo-
vanje lesa
Zvonovi
Strojne tovarne in livarne d. d.
LJUBLJANA.
Armature in sesalke
Transmisije
Turbine
11 12-1

Zdravilišče za jetiko, sanatorij

dr. Pečnik pri Rogaški Slatini.

Jetičniki se vsaki čas sprejmejo. Prospekti brezplačno.

Vprašanja na vodilnega zdravnika (šef-zdravnika):

Dr. Pečnik, tačas št. Jurij ob j. z. 483

V veletrgovini Ludovik Kuharič, Ormož, se sprejme takoj

poslovodja,

ki mora biti več v vseh panogah manufakture, železnine ter špecije. — Istotam se sprejme en

pomočnik.

Javiti naj se blagovolijo samo dobre, samostojne moči. 1353-1

Pozor!

Pozor dame in gospodje!

Ravnokar prispeli najnovejši

modeli klobukov

za jesensko in zimsko sezijo. Ivan Kvas, klobučar, Maribor, Meljska ul. 74. Velika zaloga klobukov za gospode in dame. Preoblikovanje starih po naročilu. Postrežba točna. 1360 3-1 Cene solidne.

Kraljeva dvorna ekspedicija

„ORIENT“
Mednarodni ekspedicijski koncern

mednarodna, trgovsko-ekspedicijska in skladiščna deln. družba v Mariboru

Podružnice: Ljubljana, Beograd, Zagreb, Jesenice, Rakek, Bakar, Split, Osijek, Subotica, Novisad

Razpisuje se

II. EMISIJA DELNIC

Izredni občni zbor delničarjev je sklenil dne 10. julija 1922 zvišati delniško glavnico

od **Kj. 4,000.000** — na **Kj. 10,000.000** — nominala

z izdajo

15.000 novih delnic à Kj. 400 — nom. v skupnem znesku **Kj. 6,000.000** — s pravico na dividendo za leto 1922

pod sledečimi pogoji:

1. Dosedanji delničarji imajo pravico optirati na vsake dve stare delnice po eno novo delnico II. emisije po tečaju K 460. — plus 5% obresti od nominala K 400. — od 1. januarja 1922 do dne vplačila.
2. Z delnicami, ki jih stari delničarji ne bodo optirali, razpolaga upravni svet.
3. Novim delničarjem se nudijo delnice II. emisije po kurzu K 500. — plačljivih naenkrat takoj pri subskripciji, s 5% obresti od nominala K 400. — od dne 1. januarja 1922 do dne vplačila.
4. Potrdila o vplačilu se imajo skrbno hraniti.
5. Delničar, ki ne bo v predpisanem roku priglasi prava opcije in izvrši vplačila, izgubi opcijsko pravico.
6. V svrhu zavarovanja II. emisije je osnovan poseben sindikat. Kdor želi pristopiti sindikatu, naj se obrne na tajništvo Uprave sindikata pri centrali družbe v Mariboru, v svrhu pojasnil.

7. Repartitijo delnic, določenih za nove delničarje si pridruže upravni svet po končanem subskripcijskem roku.
8. Subskripcija novih delnic se vrši od dne 31. julija do 19. avgusta 1922, in sicer:
 - a) pri Slavenski banki d. d. v Zagrebu in njenih podružnicah;
 - b) pri Trgovski banki d. d. v Ljubljani in njenih podružnicah;
 - c) pri Jugoslov. Industrijski banki Split;
 - d) Bankhaus M. R. Aleksander Wien;
 - e) pri Praški kreditni banki Beograd;
 - f) pri Orient d. d. v Mariboru in njenih podružnicah.
9. Azijski kurzni dobiček se dodeli po pokritju izdanih stroškov in pristojbin rednemu rezervnemu fondu družbe.
10. Dodelitev delnic se izvrši kar najhitreje; za nedodeljene delnice se vplačani denar vrne po preteku 8 dni od časa razdelitve.

V Mariboru, dne 30. julija 1922.

Upravni svet.